

شکایت دو میلیارد دلاری ایران در لاهه

سیدعباس عراقچی، معاون حقوقی و بین‌الملل وزیر امور خارجه، در خصوص برداشت دو میلیارد دلار از سوی آمریکا اقدامی کرده است یا خیر؟، گفت: «دفتر حقوقی ریاست جمهوری مسئول این پرونده هستند که این موضوع را دنبال می‌کنند و شکایتی را به دیوان بین‌المللی لاهه ارجاع داده‌اند.» وی در پاسخ به این سوال که «آیا ایران در قبال بدعهدی غربی‌ها در اجرای برجام شکایتی را به کمیسیون مشترک تعیین شده در توافقنامه با ۵+۱ برده است یا خیر؟»، اظهار داشت: «ما در قالب کمیسیون مشترک در حال پیگیری همه موارد هستیم.» وی با بیان اینکه «برادهایی به نحوه اجرای برجام از طرف مقابل وجود دارد»، عنوان کرد: «این ایرادها را در جلسات مختلفی که داشتیم، به خصوص در کمیسیون مشترک مطرح و مورد پیگیری قرار گرفته که بسیاری از آنها حل شده است. مثلا در حوزه بیمه تقریبا همه مشکلات حل شده و در حال حاضر در حوزه بانکی و مالی برخی از مشکلات حل شده است.»

رئیس، نیری و پورمحمدی توضیح دهند

علی مطهری، نایب‌رئیس مجلس، اظهارات اخیر منتشر شده آیت‌الله منتظری را از سر لسوزی برای انقلاب اسلامی عنوان کرد و در این باره در یادداشتی نوشت: «در صحت انتساب این فایل به آیت‌الله منتظری تردیدی نیست. قبلا این مطلب چاپ شده بود. البته صحبت‌های ایشان از روی لسوزی و خیرخواهی برای انقلاب اسلامی بوده؛ ولی اینکه نگرانی ایشان جا داشته با اصلا ماجرا چه بوده، درست برای ما روشن نیست. اینکه آیا حکمی از طرف امام(ره) بوده یا نه، و اگر بوده چه بوده و آیا این حکم درست اجرا شده یا نه، روشن نیست و اطلاعات ما ناقص است. خوب است آقایان رئیس، نیری و پورمحمدی که در متن قضیه بوده‌اند؛ توضیح بدهند و موضوع را برای مردم روشن کنند و البته اگر قصوری هم در نحوه اجرای حکم بوده است، عذرخواهی شود. ولی به‌طور کلی انقلاب اسلامی ما در مقایسه با سایر انقلاب‌ها با مخالفان خود با رفت بیشتری برخورد کرده است و نباید چهره آن مخلدش جلوه داده شود.»

توضیحاتی درباره شائبه رذصلاحت روحانی

عباسعلی کدخدایی، سخنگوی شورای نگهبان که اظهارات اخیر وی مبنی بر اینکه «تاییدصلاحیت هر دوره فقط برای همان دوره است»، به معنای احتمال رذصلاحت حسن روحانی در انتخابات آتی ریاست جمهوری تلقی شده بود؛ دیروز در این باره توضیح داد و به خبرگزاری ایسنا گفت: «من درصدد ارزیابی صحت یا سقم تایید یا رذصلاحت افراد نیستم؛ به رویه اشاره می‌کنم. من چنین قصدی را نداشتم، فقط واقعیت، قوانین موجود و رویه موجود را بیان کردم، وقتی از من سوال می‌کنند که برای مثال صلاحیت افراد حاضر هم مورد بررسی قرار می‌گیرد؟ من نمی‌توانم بگویم خیر؛ زیرا یک مسئله روشنی هم است. خارج از مسائل سیاسی این فقط یک حقیقت حقوقی بود که مطرح کردم. شورای نگهبان در تمام ادوار بررسی صلاحیتش بر اساس همان دوره است و همه افراد را هم بررسی صلاحیت می‌کند، تفاوتی ندارد افرادی که مشغول کار هستند یا نیستند، هم اکنون سمتی دارند یا ندارند؛ همه را بررسی می‌کند.»

گزارش سیاسی روز

استقرار جنگنده‌های روس در پایگاه هوایی ایران

پایگاه نوژه که به خاطر کودتای نافرجام سال ۱۳۵۹ معروف است میزبان هواپیماهای روسیه در عملیات علیه مواضع داعش در سوریه و عراق شده است

وزارت دفاع روسیه دیروز با صدور اطلاعیه‌ای اخبار منتشر شده مبنی بر استفاده این کشور از پایگاه هوایی همدان برای پرواز جنگنده‌های خود به سمت سوریه را تایید کرد. به گزارش خبرگزاری اسپوتنیک، وزارت دفاع روسیه با صدور بیانیه‌ای ضمن تایید خبر استقرار بمب‌افکن و جنگنده‌های خود در پایگاه هوایی همدان واقع در غرب ایران اعلام کرد: «این هواپیماها با حملات خود تاکنون پنج انبار عمده سلاح را در نزدیکی شهر حلب در سوریه نابود کرده‌اند که برای تامین سلاح به گروه تروریستی داعش مورد استفاده قرار می‌گرفتند.» در بیانیه وزارت دفاع روسیه همچنین آمده است: «بمب‌افکن دوربرد TU-۲۳M۳ و SU-۳۴ (سه‌شنبه) از پایگاه هوایی همدان در ایران پرواز کرده و حملات گروهی را علیه اهدافی مربوط به داعش و جبهه النصره در اطراف شهرهای حلب، دیرالزور و ادلب انجام داده‌اند.» بنا بر اعلام وزارت دفاع روسیه، این هواپیماها همچنین سه نقطه فرماندهی جنگ و اردوگاه‌های آموزشی را در حلب، الباب و دیرالزور هدف قرار داده‌اند که به موجب آنها تعداد قابل توجهی از تروریست‌ها به هلاکت رسیده‌اند. پیش از این، برخی رسانه‌های روسی و عربی از استقرار جنگنده‌های روسیه در پایگاه هوایی نوژه همدان برای حمله به مواضع داعش در سوریه خبر داده بودند. شبکه ۲۴ روسیه و پایگاه خبری المصداق دیروز تصویری منتشر کردند و گزارش داده‌اند که جنگنده‌های «تو-۲۲ ام ۳» روسیه در یک پایگاه هوایی در همدان واقع در غرب ایران مستقر شده‌اند و آماده پرواز به سمت سوریه برای حمله به مواضع تروریست‌های داعش هستند. هدف از استقرار این هواپیماها در همدان کاهش ۶۰ درصدی زمان پرواز آنها و در نتیجه صرفه‌جویی در هزینه و افزایش تاثیرگذاری حملات این جنگنده‌ها عنوان شده است. مقصد این پروازها از روسیه تا شهر پالمیرا در سوریه حدود دو هزار و ۱۵۰ کیلومتر است؛ اما فاصله پایگاه هوایی نوژه همدان تا پالمیرا تنها ۹۰۰ کیلومتر است. ارتش روسیه هنوز اعلام نکرده است که چه تعداد از جنگنده‌هایش قرار است از پایگاه هوایی همدان پرواز کنند. به عقیده ناظران سیاسی، این اتفاقات نشان‌دهنده افزایش چشمگیر روابط سیاسی روسیه و ایران است که هر دو از هم‌پیمانان دمشق محسوب می‌شوند. همچنین رسانه‌های روسی از درخواست مسکو از تهران و بغداد برای استفاده از حریم هوایی‌شان به منظور پرتاب موشک‌های کروز به سمت مواضع تروریست‌ها در سوریه خبر داده‌اند.

سابقه پایگاه هوایی نوژه

پایگاه هوایی شهید نوژه یکی از پایگاه‌های شکاری نیروی هوایی ارتش در استان همدان است. در این پایگاه هواپیماهای اف-۴ و میگ ۲۹ نگهداری می‌شود. اسم بین‌المللی پایگاه سوم شکاری همدان «TFB۳» است. عنوان این پایگاه پیش از انقلاب، «پایگاه هوایی شاهرخی» بود. در اوایل انقلاب مدتی «پایگاه حر» نام گرفت و بعد از کشته‌شدن سرهنگ دوم محمد نوژه از خلبانان این پایگاه در پاوه (در ۱۳۵۷/۵/۲۵) نام این پایگاه به «پایگاه هوایی شهید نوژه» تغییر یافت. اما دلیل اصلی شهرت پایگاه نوژه به طرح کودتایی برمی‌گردد که توسط جمعی از افسران ارتش ایران بنا بود از آنجا آغاز و فرماندهی شود. این کودتا «نقاب» نام گرفت که ترکیبی اختصاری از عبارت «نجات قیام ایران بزرگ» بود و بعدها به نام «کودتای نوژه» معروف شد.

این اقدام نظامی چندی پس از به قدرت رسیدن نظام جمهوری اسلامی در ایران، توسط تنی چند از افسران ارتش شاهنشاهی ایران و با تمرکز افسران نیروی هوایی شاهنشاهی برای بازگرداندن شاپور بختیار طرح‌ریزی شده بود. برنامه در ۱۹ تیر ماه ۱۳۵۹ با دستگیری و کشته‌شدن تعدادی از عوامل آن فاش شد. این کودتا بود. فرماندهی کل کودتا به دست سپهبد سعید مهدیون (فرمانده سابق نیروی هوایی ایران) و رهبری قسمت نیروی هوایی این کودتا برعهده سرتیپ آیت محقق بود. گفته می‌شود هدف نخست کودتا حمله هوایی به منزل امام خمینی(ره) در تهران و از بین بردن ایشان و در ادامه حمله به برج مراقبت فرودگاه مهرآباد و سپس شکسته شدن دیوار صوتی توسط هواپیماهای کودتاگران بوده است. همچنین قرار بود ساختمان مجلس و مراکز رادیو و تلویزیون تسخیر و بسیاری از مسئولان وقت نظام بازداشت شوند.

حزب توده؛ مانع کودتا؟

حالا پس از سال‌ها پایگاه هوایی نوژه با ورود کشته شدن یکی از افراد تکفیری رده‌بالای عراق در درگیری کرمانشاه

معاون وزیر کشور یکی از عناصر به‌هلاکت‌رسیده در درگیری صبح دیروز در کرمانشاه را از افراد رده‌بالای جریان تکفیری در کشور عراق معرفی کرد. حسین ذوالفقاری با بیان اینکه «اشراف اطلاعاتی و کنترل‌های چندلایه اطلاعاتی، انتظامی و امنیتی در کشور موجب شد تا تلاش‌های گروه‌های تکفیری برای ایجاد ناامنی ناکام بماند»، گفت: «برای نمونه می‌توان به ختنی‌سازی عملیات تیم خرابکاری که اخیرا تصمیم داشتند در یکی از استان‌های غربی و مناطق مرکزی اقدامات ضدامنیتی داشته باشند، اشاره کرد.» وی اضافه کرد: «نیروی اطلاعاتی، انتظامی و نظامی از غروب طی دو روز گذشته در نقطه‌ای از استان کرمانشاه با این گروه تروریستی و تکفیری درگیر شدند و چهار نفر از آنها را به هلاکت رساندند و شش نفر دیگر نیز دستگیر شدند.» ذوالفقاری یکی از عناصر به‌هلاکت‌رسیده در درگیری صبح دیروز را از قبل شناسایی شده و رده‌بالای جریان تکفیری در کشور عراق عنوان کرد. دادستان عمومی و انقلاب کرمانشاه هم اعلام کرد: «با تلاش سربازان گمنام امام زمان (عج) و همکاری نیروهای نظامی و انتظامی دو تیم تروریستی در کرمانشاه متلاشی و چهار تروریست به هلاکت رسیدند.» مجتبی ملکی در این باره توضیح داد: «این تیم تروریستی توسط نیروهای امنیتی شناسایی و صبح امروز در یک عملیات برنامه‌ریزی شده در منطقه باغ ابریشم کرمانشاه، منهدم شدند. در این عملیات هر سه نفر تروریست به هلاکت رسیدند و از آنها مقادیری مواد منفجره و جلیقه انفجاری کشف شد.» دادستان کرمانشاه به عملیاتی دیگر برای انهدام یک تیم تروریستی اشاره کرد و گفت: «دوشنبه شب نیز در منطقه جوانرود یک تیم تروریستی با تلاش ماموران انتظامی و نظامی متلاشی شد که در آن عملیات نیز یک نفر از تروریست‌ها به هلاکت رسید و تعدادی نیز دستگیر شدند که تلاش و زحمات همه نیروهای نظامی و انتظامی بخصوص سربازان گمنام امام زمان (عج) در شناسایی و متلاشی کردن این دو تیم تروریستی قابل تقدیر است.»

تعیین کننده و مهم نیروی هوایی در عملیات کودتا، تعیین پایگاهی مناسب برای آغاز عملیات ضروری بود. ویژگی‌های این پایگاه در نظر تئورسین‌های نظامی کودتا بدین قرار بود:

- ۱) دارای هواپیما باشد
- ۲) به تهران نزدیک باشد
- ۳) خارج از شهر باشد
- ۴) عناصر مستعد و قابل جذب داشته باشند
- ۵) رهبران عملیات هوایی کودتا حداکثر آشنایی را با پرسنل و اماکن آن داشته باشند.
- ۶) بر این اساس بود که پایگاه هوایی نوژه برای آغاز کودتا انتخاب شد. در میان روایت‌های مختلفی که درباره چگونگی اطلاع مقامات ایران از طرح کودتا و برخورد با آن وجود دارد؛ نقش حزب توده پررنگ دانسته می‌شود. محمدعلی عمویی، از باقیماندگان حزب توده، سال گذشته در گفت‌وگویی به مناسبت سالگرد کودتای نوژه به سبب تاریخ ایرانی گفته بود: «حزب توده همیشه در سال‌های بعد از انقلاب مورد تهمت قرار گرفت که خیانت کرده و به نفع کشورهای خارجی جاسوسی کرده است؛ در صورتی که بسیاری می‌دانند حزب توده چه نقشی در آشکارسازی کودتای نوژه داشت و توانست خطر بزرگی را از سر ایران و جمهوری اسلامی دفع کند.» وی در این باره توضیح داده بود: «ما از طریق برخی از روحانیون که قبل از انقلاب با آن‌ها هم‌بند و در ارتباط بودیم؛ با امام ارتباط برقرار می‌کردیم و اطلاعات خودمان را به بیت امام می‌دادیم. مثلا آقای سیدهادی خسروشاهی در خاطر ایشان آورده‌اند که از طریق ما کودتای نوژه را به امام اطلاع داده بودند اما داماد امام آقای اشراقی در دفتر امام بودند و گفته بودند حرف این توده‌ای‌ها را باور نکنید و اینها قابل اعتماد نیستند. اما بعد از اینکه کودتا کشف و مشخص شد که حرف ما درست بوده است؛ عذرخواهی کردند و مشخص شد که حرف‌های ما درست و دقیق بوده است.» وی در آن مصاحبه اعلام کرد: «یکی از بانوان حزب که از کودتا خبردار شده بود، ما را در جریان قرار داد و ما هم از طریق کانال‌های خود کودتا را به رهبران جمهوری اسلامی ایران اطلاع دادیم.» وی همچنین در این مصاحبه برای نخستین بار اعلام کرد: «من همین‌جا باید اعتراف کنم که آقای خامنه‌ای از طریق هوشنگ اسدی که از اعضای حزب توده بود و با ایشان هم رابطه خوبی داشتند، از کودتا باخبر شده بودند. ما بعدها متوجه شدیم که بنی صدر هم از کودتا اطلاع داشته است. حالا از چه طریقی نمی‌دانم؛ اما احتمالا مجاهدین خلق این را به او اطلاع داده بودند.» سعید حجازیان هم، که به گفته خود پس از دستگیری افسران کودتاچی «مسئولیت مدیریت بازجویی» را داشت، گفته است که سه روز مانده به کودتا، چند نفر از افسران حزب کودتا را لو دادند: «ما در ستاد مشترک ستاد ختنی‌سازی تشکیل دادیم و ترکیبی از سپاه و کمیته ستاد مشترک و کمیته بهارستان در این ستاد حضور داشتند و عملیات دستگیری‌ها را هم سپاه عهده‌دار شد. شب کودتا به آقای ری شهری گفتم که می‌خواهد کودتا شود.» حجازیان همچنین در گفت‌وگویی در برابر این پرسش که چه کسی خبر کودتا را به او داد گفت: «توده‌ای‌ها اطلاع داده بودند. البته، اعضای حزب توده فقط از یک بخش کودتا که شاخه سیاسی‌اش بود، اطلاع داشتند. آنها مثلا در یکی از زیرشاخه‌ها منبع داشتند و اخبار جلسات آنها را می‌دادند.»

قضایی

پزشکیان: حامیان پشت پرده بابک زنجانی هم مورد بازخواست قرار گیرند

جلسه ستاد هماهنگی مبارزه با مفاسد اقتصادی به ریاست معاون اول رئیس‌جمهور و با موضوع بررسی آخرین وضعیت پرونده بابک زنجانی برگزار شد. اسحاق جهانگیری، معاون اول رئیس‌جمهور، در این جلسه با تاکید بر اینکه «بازگرداندن پول بیت‌المال در پرونده‌های فساد اقتصادی یک وظیفه ملی، دینی و انسانی است»، گفت: «در راس نظام اراده سیاسی جدی برای مبارزه با مفاسد اقتصادی و رسیدگی به پرونده‌های فساد از جمله پرونده بابک زنجانی وجود دارد و همه ارکان نظام و سران قوای سه‌گانه نیز برای به نتیجه رساندن این پرونده اهتمام ویژه داشته و مصمم هستند.» وی با ذکر دادند پول بیت‌المال در پرونده بابک زنجانی را موضوعی پراهمیت دانست و تاکید کرد: «علاوه بر اهمیت بازگشت این پول، موضوع مهم دیگر این است که باید ابعاد پنهان و دست‌های پشت‌پرده این پرونده روشن شود.» جهانگیری همچنین با قدرانی از زحمات و تلاش‌های فراوان قوه قضاییه، دادستانی تهران و وزارت نفت برای رسیدگی و پیگیری این پرونده خاطر نشان کرد: «زحمات صورت گرفته در این مدت طولانی قابل تقدیر است و باید این پرونده را با جدیت به نتیجه رساند تا کارنامه موفق در این دوره از همکاری قوای سه‌گانه در زمینه مبارزه با مفاسد اقتصادی ثبت شود.» معاون اول رئیس‌جمهور همچنین با اشاره به وقعه اندکی مقاومتی ایجاد شد، خاطر نشان کرد: «این وقعه به دلیل شروع به کار دوره جدید مجلس و معرفی

نمایندگان مجلس عضو این ستاد بود. وی همچنین از مسعود پزشکیان، نایب‌رئیس مجلس، به‌عنوان چهارم‌ام موق و شناخته شده یاد کرد و ضمن خبر مقدم به او، شهباز حسن‌بدر، عبدالرضا مصری و عزت‌الله سفیان‌ملا نمایندگان دوره جدید مجلس در ستاد هماهنگی مبارزه با مفاسد اقتصادی، از نمایندگان قبلی عضو این ستاد و همچنین رحیمی رییس قبلی دیوان محاسبات کشور، قدرانی کرد و حضور عادل آذر رییس جدید دیوان محاسبات کشور را خیرمقدم گفت. غلامحسین محسنی اژه‌ای، معاون اول قوه قضاییه، نیز در این نشست با قدرانی از ستاد مبارزه با مفاسد اقتصادی، دادستانی تهران و وزارت نفت به خاطر تلاش‌های گسترده در جهت رسیدگی به پرونده بابک زنجانی گفت: «وزارت نفت، دادستانی تهران و ستاد مبارزه با مفاسد اقتصادی در این زمینه اقدامات و تلاش‌های خوبی داشته‌اند و بیش از وظایف اداری خود قبول مسئولیت کرده‌اند.» وی با اشاره به روند بررسی پرونده بابک زنجانی، ائتلاف وقت متهم در دو سال و نیم گذشته را یادآور شد و گفت: «بابک زنجانی با عدم صداقت و فسادسازی تلاش دارد تا زمان رسیدگی به پرونده را به تاخیر انداخته و در روند آن اختلال ایجاد کند.» مسعود پزشکیان نیز در این نشست خواستار آشکار شدن ابعاد پنهان و دست‌های پشت پرده پرونده بابک زنجانی شد و گفت: «باید کسانی که پول بیت‌المال را در اختیار متهم این پرونده قرار دادند نیز مورد بازخواست قرار گیرند و در قبال عملکردشان به ملت پاسخگو باشند.» در این نشست همچنین گزارشی از آخرین وضعیت پرونده بابک زنجانی از سوی معاون اول قوه قضاییه، دادستان تهران و وزیر نفت ارائه شد و آخرین اقدامات انجام شده برای شناسایی اموال متهم در داخل و خارج از کشور و به نتیجه رساندن این پرونده تشریح و تصمیمات لازم اتخاذ شد. ■